

25 lat działalności Komisji do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii

Włodzimierz Kluciński¹, Krzysztof Anusz²

z Katedry Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej¹ oraz Katedry Higieny Żywności i Ochrony Zdrowia Publicznego² Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie

10 października br. minie 25 lat od pierwszego posiedzenia Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii, które odbyło się na terenie siedziby Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach. Komisja została powołana w 26-osobowym składzie, na wniosek Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, przez Andrzeja Śmietankę – ministra rolnictwa i gospodarki żywnościowej, na podstawie rozporządzenia z 28 listopada 1994 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad uzyskiwania tytułu specjalisty przez lekarza weterynarii (Dz.U. nr 131, poz. 667). Rozporządzenie to było jednym z najistotniejszych aktów wykonawczych wynikających z ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, która ukazała się na początku transformacji ustrojowej w Polsce (Dz.U. nr 8, poz. 27 z 1991 r.). Otworzyło ono drogę do zawodowego doskonalenia się lekarzy weterynarii, którzy mogą uzyskiwać tytuły specjalistów w 17 dziedzinach wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Przez 25 lat Komisja ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii nadała w latach 1997–2019 tytuły specjalistów 9029 osobom. Liczbę specjalistów w poszczególnych dziedzinach zamieszczono w tabeli 1.

Rok jubileuszu jest okazją do wyrażenia słów uznania całemu środowisku biorącemu udział w szkoleniu specjalizacyjnym, odbywającym się na 4 wydziałach medycyny weterynaryjnej: w Lublinie, Olsztynie,

Warszawie i Wrocławiu oraz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – PIB w Puławach. Należy również podziękować za konstruktywną współpracę rektorom wszystkich kadencji uczelni, na których znajdują się wydziały, a także dotychczasowym dyrektorom Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach i prezesom Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej. Słowa uznania należą się aktualnemu dyrektorowi prof. Krzysztofowi Niemczukowi, prezesowi lek. wet. Jackowi Łukaszewiczowi, a także pracownikom Weterynaryjnego Centrum Kształcenia Podyplomowego, a szczególnie p. Anastazji Kędziorze, która była odpowiedzialna przez ponad 20 lat za administracyjną stronę funkcjonowania Komisji. Jest to również okazja do złożenia gratulacji wszystkim lekarzom weterynarii, którzy uzyskali tytuł specjalisty.

W związku z jubileuszem członkowie Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii obecnej kadencji, która kończy działalność w czerwcu 2020 r., podjęli uchwałę o zorganizowaniu 18 kwietnia br., w ramach odbywającego się VetForum w Łodzi, sesji poświęconej podsumowaniu dotychczasowej działalności oraz wytyczeniu na najbliższe lata kierunków kształcenia wynikających z postępu naukowego, osiągnięć diagnostyczno-terapeutycznych, zagrożeń epidemiologicznych, ochrony zdrowia publicznego oraz ogólnoświatowej globalizacji. W skład Komitetu Organizacyjnego powołano 10 członków

Tabela 1. Liczba lekarzy weterynarii, którym nadano tytuły specjalistów w poszczególnych dziedzinach od 1997 do 31 grudnia 2019 r.

Specjalizacja	Ogólna liczba specjalistów	W tym na podstawie §6 rozporządzenia
1. Choroby przeżuwaczy	452	107
2. Choroby koni	289	23
3. Choroby trzody chlewnej	505	65
4. Choroby psów i kotów	1312	48
5. Choroby drobiu oraz ptaków ozdobnych	507	86
6. Choroby zwierząt futerkowych	56	8
7. Użytkowanie i patologia zwierząt laboratoryjnych	48	5
8. Choroby ryb	89	7
9. Choroby owadów użytkowych	63	14
10. Choroby zwierząt nieudomowionych	161	10
11. Rozród zwierząt	548	66
12. Chirurgia weterynaryjna	782	20
13. Radiologia weterynaryjna	241	5
14. Prewencja weterynaryjna i higiena pasz	173	16
15. Higiena zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego	2415	139
16. Weterynaryjna diagnostyka laboratoryjna	198	29
17. Epizootiologia i administracja weterynaryjna	1190	47

Komisji. Są to: prof. Tomasz Janowski, prof. Krzysztof Anusz, prof. Paweł Chorbiński, prof. Krzysztof Kwiatek, lek. wet. Marek Kubica, lek. wet. Jacek Łukaszewicz, prof. Zygmunt Pejsak, prof. Jan Twardoń, prof. Józef Szarek i prof. Piotr Szeleszczuk.

Podsumowanie wieloletniej działalności Komisji przedstawiono w dwóch artykułach z okazji 20-lecia funkcjonowania specjalizacji, które ukazały się na łamach „Życia Weterynaryjnego” w 2015 r. (1, 2).

Przez cały okres obowiązującego rozporządzenia zainteresowanie specjalizacjami wśród lekarzy weterynarii utrzymuje się na wysokim poziomie. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w latach 2008–2020 w istotny sposób wzrosło zainteresowanie, takimi dziedzinami jak choroby zwierząt futerkowych, użytkowanie i patologia zwierząt laboratoryjnych, choroby ryb, choroby owadów użytkowych, choroby zwierząt nieudomowionych oraz radiologia weterynaryjna. Z tabeli 1 wynika, że największym zainteresowaniem cieszą się dziedziny: choroby psów i kotów, chirurgia weterynaryjna, higiena zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego oraz epizootologia i administracja weterynaryjna.

Wzrost zainteresowania szkoleniami specjalizacyjnymi w środowisku lekarzy weterynarii wynika niewątpliwie z faktu konieczności ustawicznego doskonalenia się, związanego z postępem naukowym i zmieniającą się rzeczywistością. Zainteresowanie to jest także efektem aktów prawnych obowiązujących od 2003 r. oraz uchwały Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z 2011 r.

Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz.U. nr 11 poz. 95 z 2004 r.) wprowadziła w art. 10 zapis, że w zakładzie leczniczym o nazwie klinika musi być zatrudniony przynajmniej jeden lekarz weterynarii z tytułem specjalisty w zakresie usług weterynaryjnych świadczonych przez klinikę. W kolejnej ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w art. 9 zapisano, że wojewódzkim, powiatowym lub granicznym lekarzem weterynarii oraz ich zastępcami mogą być lekarze

weterynarii, którzy – poza określonym stażem pracy zawodowej – posiadają tytuł specjalisty z dziedziny „Epizootologia i administracja weterynaryjna” lub „Higiena zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego” (Dz.U. nr 112, poz. 744 z 2004 r.).

Uchwała Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej z 18 października 2011 r. wprowadziła także przyznanie przez samorząd punktów edukacyjnych za kształcenie ustawiczne, w tym za uzyskanie tytułu specjalisty w liczbie 200 punktów (Uchwała nr 2/2011/V oraz nr 35/2018/VII).

Posiedzenia Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii odbywają się – zgodnie z opracowanym na początku każdej kadencji regulaminem działalności – z reguły cztery razy na terenie Weterynaryjnego Centrum Kształcenia Podyplomowego w Puławach. Na każde posiedzenie zapraszani są z głosem doradczym: przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dziekani wydziałów medycyny weterynaryjnej, dyrektor Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB oraz kierownik Weterynaryjnego Centrum Kształcenia Podyplomowego. Podczas dwóch posiedzeń w roku odbywa się uroczyste wręczenie dyplomów lekarzom weterynarii, którzy uzyskali tytuł specjalisty, a imienny wykaz osób otrzymujących tytuł jest zamieszczany na łamach „Życia Weterynaryjnego”. Wręczenie dyplomów poprzedza z reguły wykład dotyczący aktualnych zagadnień związanych z problematyką weterynaryjną.

Przechodząc do podsumowania najważniejszych problemów, jakimi zajmowali się członkowie sześciu dotychczasowych kadencji Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii, należy przypomnieć ich składy osobowe, jak i funkcje pełnione w tych kadencjach. Informacje te zamieszczono w tabelach 2, 3 i 4.

Do głównych zadań Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii należy:

- Nadawanie tytułów specjalisty na podstawie §6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 28 listopada 1994 r. lekarzom weterynarii na ich wniosek złożony do Komisji

Tabela 2. Składy prezydium, prezesi Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, dyrektorzy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach w sześciu kadencjach funkcjonowania Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii

Kadencje (lata)	Przewodniczący	Zastępcy przewodniczącego	Sekretarze	Prezesi KRLW	Dyrektorzy PIWet-PIB
I 1995–1999	prof. dr hab. Zbigniew Pomorski	doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka	doc. dr hab. Jerzy Antychowicz	lek. wet. Andrzej Komorowski	prof. dr hab. Marian Trusczyński
II 1999–2003	prof. dr hab. Zbigniew Pomorski	prof. dr hab. Stanisław Koper	doc. dr hab. Jerzy Antychowicz	dr Bartosz Winiecki	prof. dr hab. Marian Trusczyński (1999–2001) doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka (2001–2003)
III 2004–2008	prof. dr hab. Zbigniew Pomorski	prof. dr hab. Eugeniusz Wiśniewski	doc. dr hab. Jerzy Antychowicz	dr Bartosz Winiecki	doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka
IV 2008–2012	prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński	prof. dr hab. Zygmunt Pejsak	prof. dr hab. Tomasz Janowski	dr Tadeusz Jakubowski	doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka (2008–2011) dr hab. Krzysztof Niemczuk prof. nadzw. (2011–2012)
V 2012–2016	prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński	prof. dr hab. Tomasz Janowski prof. dr hab. Zygmunt Pejsak	lek. wet. Tomasz Górski	lek. wet. Jacek Łukaszewicz	dr hab. Krzysztof Niemczuk prof. nadzw.
VI 2016–2020	prof. dr hab. Tomasz Janowski	prof. dr hab. Zygmunt Pejsak	dr Elżbieta Sobczak	lek. wet. Jacek Łukaszewicz	dr hab. Krzysztof Niemczuk prof. nadzw.

Tabela 3. Krajowi kierownicy specjalizacji w sześciu kadencjach funkcjonowania Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii

Specjalizacja	Krajowi kierownicy specjalizacji
1. Choroby przeżuwaczy	prof. Zygmunt Kuleta (1995–2008), prof. Edward Malinowski (2008–2012), prof. Jan Twardoń (od 2012 r.)
2. Choroby koni	prof. Eugeniusz Wiśniewski (1955–2008), prof. Andrzej Raś (od 2008 r.)
3. Choroby trzody chlewnej	prof. Zygmunt Pejsak (od 1995 r.)
4. Choroby psów i kotów	prof. Zbigniew Pomorski (1995–2008), prof. Stanisław Winiarczyk (od 2008 r.)
5. Choroby drobiu oraz ptaków ozdobnych	prof. Michał Mazurkiewicz (1995–2012), prof. Piotr Szeleszczuk (od 2012 r.)
6. Choroby zwierząt futerkowych	prof. Jan Zwierzchowski (1995–1999), prof. Antoni Kopczewski (1999–2008), dr hab. Jan Siemonek prof. nadzw. (od 2008 r.)
7. Użytkowanie i patologia zwierząt laboratoryjnych	prof. Maria Katkiewicz (1995–2008), prof. Józef Szarek (od 2008 r.)
8. Choroby ryb	doc. Jerzy Antychowicz (1995–2008), dr Jan Żelazny (od 2008 r.)
9. Choroby owadów użytkowych	prof. Zdzisław Gliński (1995–2008), prof. Paweł Chorbński (od 2008 r.)
10. Choroby zwierząt nieudomowionych	prof. Bohdan Rutkowiak (1995, vacat), dr Andrzej Sosnowski (1996–2003), prof. Aleksander Demiaszkiewicz (od 2004 r.)
11. Rozród zwierząt	prof. Tomasz Janowski (od 1995 r.)
12. Chirurgia weterynaryjna	prof. Ryszard Badura (1995–2012), prof. Zdzisław Kielbowicz (od 2012 r.)
13. Radiologia weterynaryjna	prof. Zdzisław Koper (1995–2008), dr Tadeusz Narojek (2008–2012), dr hab. Roman Aleksiewicz (od 2012 r.)
14. Prewencja weterynaryjna i higiena pasz	prof. Maciej Gajęcki (1995–2008), prof. Andrzej Wernicki (od 2008 r.)
15. Higiena zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego	prof. Bolesław Wojtoń (1995–2008), prof. Krzysztof Kwiatek (od 2008 r.)
16. Weterynaryjna diagnostyka laboratoryjna	prof. Jerzy Molenda (1995–2008), prof. Włodzimierz Kluciński (od 2008 r.)
17. Epizootologia i administracja weterynaryjna	doc. dr hab. Tadeusz Wijaszka (1995–1999), prof. Jerzy Kita (1999–2003), prof. Zbigniew Grądzi (od 2004 r.)

Tabela 4. Członkowie Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii, poza krajowymi kierownikami specjalizacji, w sześciu kadencjach funkcjonowania Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii

Kadencje lata	Członkowie Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii
I 1995–1999	doc. Michał Bartoszcze, lek. wet. Jerzy Głowacki, lek. wet. Waldemar Golec, lek. wet. Igor Hutnikiewicz, lek. wet. Andrzej Komorowski, dr hab. Henryk Maciołek, lek. wet. Andrzej Lisowski, dr Andrzej Rudy, dr Jan Sławomirski
II 1999–2003	lek. wet. Waldemar Golec, dr Cezariusz Hułas, dr Zbigniew Jarocki, lek. wet. Andrzej Lisowski, płk dr Edward Niedoba, dr Włodzimierz Przewoski, dr Andrzej Rudy, dr hab. Tadeusz Wijaszka, dr Bartosz Winięcki
III 2004–2008	dr Waław Czaja, lek. wet. Waldemar Golec, lek. wet. Jacek Karwacki, lek. wet. Konstanty Klusek, lek. wet. Andrzej Lisowski, dr Józef Mikucki, lek. wet. Włodzimierz Skorupski, dr Bartosz Winięcki
IV 2008–2012	dr hab. Krzysztof Anusz prof. nadzw., dr Waław Czaja, prof. dr hab. Zdzisław Gajewski, lek. wet. Tomasz Górski, dr Tadeusz Jakubowski, lek. wet. Andrzej Lisowski, lek. wet. Tadeusz Perskiewicz, dr Włodzimierz Przewoski, dr Piotr Żmuda
V 2012–2016	dr hab. Krzysztof Anusz prof. nadzw., lek. wet. Andrzej Czerniawski, lek. wet. Jan Dorobek, lek. wet. Marek Kubica, lek. wet. Jacek Łukaszewicz, lek. wet. Tomasz Pięknik, lek. wet. Tadeusz Perskiewicz, dr Elżbieta Sobczak
VI 2016–2020	dr hab. Krzysztof Anusz prof. nadzw., lek. wet. Maciej Bachurski, lek. wet. Andrzej Czerniawski, dr Wojciech Hildebrand, lek. wet. Marek Kubica, lek. wet. Jacek Łukaszewicz, lek. wet. Marek Wisła, dr Piotr Żmuda

w terminie 2 lat od wejścia w życie rozporządzenia. Nadanie tego tytułu warunkowane było posiadaniem przez kandydata stopnia naukowego doktora lub dyplomu ukończenia specjalistycznego studium podyplomowego o tematyce związanej z daną specjalizacją albo posiadaniem odpowiedniego dyplomu zagranicznego, uznanego za równorzędny na podstawie odrębnych przepisów, a także wykonywanie przez co najmniej 2 lata zawodu lekarza weterynarii w dziedzinie, o specjalizację z której zainteresowany się ubiega. Na podstawie § 6 wymienionego rozporządzenia 695 lekarzy weterynarii otrzymało w dniu 5 lipca 1997 r. dyplomy specjalistów w 17 dziedzinach. Była to pierwsza

uroczystość zapoczątkowująca wręczanie dyplomów specjalisty. Liczbę osób, które otrzymały tytuły w poszczególnych dziedzinach na podstawie § 6 zamieszczono w tabeli 1.

- Unowocześnianie programów kształcenia w każdej z 17 dziedzin specjalizacji. Pierwsze autorskie programy powstały w pierwszej kadencji Komisji, tj. w latach 1995–1999. Zawierały one zarówno treści, jak i ustaloną minimalną liczbę godzin, z rozbięciem na godziny wykładowe, seminaryjne, ćwiczeniowe, stażowe, a także konsultacyjne. Programy te w kolejnych latach, na wniosek krajowego kierownika specjalizacji, prowadzącego daną specjalizację, były modyfikowane wraz z postępowaniem wiedzy.

W latach 2008–2012 członkowie Komisji opracowali i wprowadzili jako obligatoryjny tzw. katalog umiejętności dla każdej z 17 dziedzin. Katalog ten określa zakres wiedzy, jaką uczestnik szkolenia musi posiadać, aby przystąpić do egzaminu specjalizacyjnego przed sześciuosobowym zespołem egzaminacyjnym, składającym się z krajowego kierownika specjalizacji, dwóch specjalistów posiadających co najmniej stopień doktora oraz po jednym przedstawicielu Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach i ministra resortu rolnictwa.

W kwietniu 2015 r. członkowie Komisji podjęli uchwałę o dofinansowywaniu z budżetu Komisji obecności zapraszanych specjalistów z zagranicy na szkoleniach z poszczególnych dziedzin, po uprzednim zawnioskowaniu przez krajowego kierownika specjalizacji. Aktualnie obowiązujące programy wraz z minimalną liczbą godzin, a także katalogi umiejętności znajdują się na stronie internetowej Komisji: www.piwet.pulawy.pl/kslw.

- Uaktualnianie większości programów szkoleń zatwierdzane jest przez członków Komisji ds. Specjalizacji Lekarzy Weterynarii, po uprzedniej dyskusji w roboczych zespołach, tzw. radach programowych, powoływanych przez krajowych kierowników specjalizacji, składających się ze specjalistów spoza grona członków Komisji. W aktualnie trwającej kadencji członkowie Komisji zatwierdzili wprowadzenie do programów szkolenia zagadnień dotyczących komunikacji interpersonalnej, komunikacji z mediami, jak i zagadnień prawnych. W poprzedniej kadencji Komisji, na wniosek członków, zasugerowano wprowadzenie do programów w każdej z 17 dziedzin zagadnień dotyczących dobrostanu zwierząt. Członkowie Komisji w trosce o rozszerzenie kształcenia praktycznego weryfikują w typowane kliniki stażowe, w których uczestnicy szkolenia specjalizacyjnego mogą odbywać staże zapisane w programach kształcenia.

Najważniejszym zadaniem, jakie stoi przed kolejnymi kadencjami, jest rozszerzenie tematyczne, jak i godzinowe programów w poszczególnych dziedzinach celem dostosowania ich do wymogów europejskich. Należy jednak podkreślić, że rozszerzenie programów, a także większe ich uprządkowanie wiązać się będzie ze wzrostem kosztowności kształcenia.

- Wprowadzenie systemu oceny kształcenia we wszystkich 17 dziedzinach. Ocena kształcenia przeprowadzana jest na podstawie opracowanego przez Komisję regulaminu, przynajmniej dwukrotnie, podczas przebiegu jednej edycji szkolenia, przez krajowego kierownika specjalizacji. W przypadku prowadzenia szkolenia osobiście przez krajowego kierownika specjalizacji ocenę taką przeprowadza inny członek Komisji. Jednym z podstawowych dokumentów, na podstawie którego przeprowadzana jest ocena, a następnie autoryzacja danej edycji, jest „karta indywidualnej oceny wykładowców” prowadzących zajęcia na poszczególnych zjazdach. Każdy uczestnik szkolenia ma

obowiązek regularnego wypełniania takiej karty. Podczas hospitacji pod uwagę brana jest również ocena zgodności realizowanego programu z obowiązującym programem.

- Wprowadzenie regulaminu przebiegu egzaminów specjalizacyjnych przeprowadzanych przez 6-osobowy zespół egzaminacyjny. Regulamin ten określa zasady przeprowadzania egzaminów specjalizacyjnych w jednej z form, tj. egzaminu testowego, ustnego lub pisemnego oraz sporządzania dokumentacji z jego przebiegu.
- Wprowadzenie szczegółowych zasad naboru na szkolenie specjalizacyjne, opartych na § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 28 listopada 1994 r. Ostatnio zasady te uzupełniono o klauzulę informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych wynikających z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- Zajmowanie stanowisk w bieżących sprawach dotyczących kształcenia lekarzy weterynarii, jak i problemach dotyczących zawodu lekarza weterynarii. W latach 2008–2012 Komisja we współpracy z Krajową Izbą Lekarsko-Weterynaryjną opracowała projekt nowelizacji rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 28 listopada 1994 r., który po uzupełnieniach zatwierdzony został przez Krajową Izbę (3). Jednym z głównych punktów tej nowelizacji są zapisy dotyczące wprowadzenia pierwszego stopnia specjalizacji z 19 dziedzinami oraz drugiego stopnia z około 40 poddziedzinami. Dotychczas, mimo wielu starań członków poprzedniej, jak i obecnej kadencji, a także przedstawicieli Izby, nowelizacji rozporządzenia nie udało się wprowadzić.

Jedyną nowelizację rozporządzenia wprowadzono w lutym 2008 r. Polega ona na rozszerzeniu zapisu ustępu 5 § 3 o udział w szkoleniu specjalizacyjnym, poza Weterynaryjnym Centrum Kształcenia Podyplomowego PIWet-PIB w Puławach, wydziałów medycyny weterynaryjnej uczelni publicznych (Dz.U. nr 38, poz. 219 z 7 lutego 2008 r.).

Po wejściu w życie 1 października 2018 r. ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce jednym z aktualnych problemów wymagających szczegółowych wyjaśnień jest sprawa docelowego dofinansowywania specjalizacyjnych studiów podyplomowych dla lekarzy weterynarii z budżetu państwa. W dotychczas obowiązującej ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 164, poz. 1369 z 2005 r.) znajdowały się zapisy o dofinansowaniu tych studiów, co pozwalało w znaczący sposób zmniejszyć odpłatność dla uczestników.

Należy również wspomnieć członków Komisji dotychczasowych kadencji, których już nie ma wśród nas, a którzy aktywnie uczestniczyli w jej pracach. Byli to lek. wet. Waldemar Golec – członek komisji w latach 1995–2008, a także profesorowie: Jerzy Antychowicz – sekretarz komisji w latach 1995–2008 oraz krajowy kierownik specjalizacji „Choroby ryb” w latach 1995–2008, Ryszard Badura – krajowy kierownik specjalizacji „Chirurgia weterynaryjna” w latach 1995–2008, Antoni Kopczewski – krajowy kierownik specjalizacji „Choroby zwierząt futerkowych”

w latach 1999–2008, Edward Malinowski – krajowy kierownik specjalizacji „Choroby przeżuwaczy” w latach 2008–2012, Michał Mazurkiewicz – krajowy kierownik specjalizacji „Choroby drobiu oraz ptaków ozdobnych” w latach 1995–2012, Tadeusz Wijaszka – krajowy kierownik specjalizacji „Epi-zootiologia i administracja weterynaryjna” w latach 1995–1999 oraz dyrektor Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach w latach 2001–2011, Jan Zwierzchowski – krajowy kierownik specjalizacji „Choroby zwierząt futerkowych” w latach 1995–1999.

Piśmiennictwo

---

1. Kluciński W., Anusz K.: 20 lat działalności Komisji do spraw Specjalizacji Lekarzy Weterynarii. *Życie Wet.* 2015, **90**, 633–636.
  2. Kwiatek K.: Dwadzieścia lat specjalizacji z dziedziny „Higiena zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego”. *Życie Wet.* 2015, **90**, 753–756.
  3. Projekt KRLW z 02.02.2012 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie trybu i szczegółowych zasad uzyskania tytułu specjalisty przez lekarza weterynarii. *Życie Wet.* 2012, **87**, 264–266.
-

Prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński
Dr hab. Krzysztof Anusz prof. nadzw.